

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2025/136/НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН
ГАЗРЫН 2024 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Д.Бямбасүрэн

Утас: 70272248 Цахим хаяг: byambasurend@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуулмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2025. 02. 25 № 01/106
танай _____-ны № _____-т

ТӨВ АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА А.БАДАМДОРЖ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Сүмбэр сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 2 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 856,506.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 855,506.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт буюу 1,000.0 мянган төгрөгөөр дутуу олгож, 12,569.4 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төв аймгийн Сүмбэр сумын Засаг даргын Тамгын газар нь гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилт, 33 арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төлөвлөн хэрэгжүүлж, гүйцэтгэлээр 99,0 хувийн биелэлттэй байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

412502194

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	169,426,218.32	86,203,641.00
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	4,342,050.55	0
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	4,342,050.55	0
31210	Төгрөг	4,342,050.55	0
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	4,342,050.55	0
33	АВЛАГА	80,000,000.00	0
33500	Бусад авлага	80,000,000.00	0
33510	Байгууллагаас авах авлага	80,000,000.00	0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	85,084,167.77	86,203,641.00
35400	Хангамжийн материал	85,084,167.77	86,203,641.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,011,500.00	645,500.00
35420	Аж ахуйн материал	9,347,100.00	9,807,100.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,749,000.00	0
35470	Бусад хангамжийн материал	71,976,567.77	75,751,041.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	835,040,576.94	1,640,438,724.63
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	835,040,576.94	1,640,438,724.63
39200	Биет хөрөнгө	821,854,576.94	1,387,068,724.63
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	844,600,087.92	1,056,940,570.92
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-312,642,929.11	-357,675,775.51
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	218,527,404.00	213,819,090.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-79,124,222.96	-90,946,817.96
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	206,138,755.90	508,723,314.60
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-70,531,139.60	-49,169,523.85
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	41,129,130.07	35,174,979.50
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-35,245,481.73	-29,718,891.16
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	536,275,430.00	631,538,830.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-536,275,430.00	-536,275,430.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	19,545,944.45	19,545,944.45
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-10,542,972.00	-14,887,566.36
39300	Биет бус хөрөнгө	13,186,000.00	253,370,000.00
39301	Програм хангамж	1,040,000.00	1,040,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,040,000.00	-1,040,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	13,186,000.00	253,370,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,004,466,795.26	1,726,642,365.63
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,004,466,795.26	1,726,642,365.63
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,004,466,795.26	1,726,642,365.63
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	365,678,073.22	365,678,073.22
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	365,678,073.22	365,678,073.22
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	390,414,060.08	1,112,932,382.52
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	311,003,650.62	390,756,812.15
51220	Тайлант үеийн үр дүн	79,410,409.46	722,175,570.37
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	248,374,661.96	248,031,909.89
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,004,466,795.26	1,726,642,365.63

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	829,887,978.55	1,806,456,641.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	95,084,850.00	740,651,622.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	95,084,850.00	740,651,622.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	95,084,850.00	740,651,622.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,342,050.00	00.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	90,742,800.00	740,651,622.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	734,803,128.00	1,065,805,019.00
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	00.55	00.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,375,928.00	210,298,219.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрсөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	95,668,917.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	141,815,249.00	98,941,892.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,560,679.00	15,687,410.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	498,437,800.00	855,506,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт	498,437,800.00	855,506,800.00
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	88,989,400.00	00.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	88,989,400.00	00.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	750,424,569.09	1,053,160,018.88
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	716,368,569.09	1,025,663,518.88
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	673,605,805.41	917,502,024.85
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	364,833,876.00	588,990,840.43
210101	Үндсэн цалин	248,255,458.34	302,191,771.44
210102	Нэмэгдэл	106,164,798.44	248,506,654.63
210104	Урамшуулал	7,787,560.59	10,073,100.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2,626,058.63	28,219,314.36
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	45,671,989.03	74,547,589.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,956,299.03	50,856,816.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,703,397.00	5,992,841.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,034,954.00	2,996,397.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	731,832.00	2,940,302.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,245,507.00	11,761,233.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,102,680.13	49,208,214.09
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,730,939.13	6,689,654.09
210302	Түлш, халаалт	35,891,241.00	41,018,560.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,480,500.00	1,500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	28,983,900.00	39,810,780.00
210401	Бичиг хэрэг	2,244,300.00	2,690,340.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,377,850.00	28,101,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,497,800.00	3,817,340.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	398,350.00	5,202,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,465,600.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,982,400.00	00.00
210601	Багаж техник, хэрэгсэл	3,610,000.00	00.00
210604	Урсгал засвар	2,372,400.00	00.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,122,000.00	9,640,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,122,000.00	9,640,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,456,250.00	18,031,959.00

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	935,000.00	7,583,209.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	1,152,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,724,250.00	447,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	00.00	450,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	77,000.00	349,450.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	7,350,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	700,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	177,452,710.25	137,272,642.33
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,730,479.00	64,931,626.77
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	149,722,231.25	72,341,015.56
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	42,762,763.68	108,161,494.03
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	11,881,300.00	87,073,180.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж урамшуулал	00.00	5,808,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	11,881,300.00	60,673,900.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	20,591,280.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	30,881,463.68	21,088,314.03
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	30,881,463.68	21,088,314.03
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	34,056,000.00	27,496,500.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	34,056,000.00	27,496,500.00
222001	Тоног төхөөрөмж	33,606,000.00	00.00
223001	Бусад хөрөнгө	450,000.00	27,496,500.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	79,463,409.46	753,296,622.12
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	53,000.00	18,722,870.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	53,000.00	18,722,870.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-53,000.00	-18,722,870.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	79,410,409.46	734,573,752.12

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	739,145,178.55	1,065,805,019.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,342,050.00	00.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,342,050.00	00.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,342,050.00	00.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,342,050.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	734,803,128.55	1,065,805,019.00
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	00.55	00.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,375,928.00	210,298,219.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	95,668,917.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	141,815,249.00	98,941,892.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,560,679.00	15,687,410.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	587,427,200.00	855,506,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	498,437,800.00	855,506,800.00
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	88,989,400.00	00.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	583,813,728.00	988,969,498.55
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	583,813,728.00	988,969,498.55
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	541,050,964.32	880,008,004.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	365,342,783.00	588,990,840.43
210101	Үндсэн цалин	248,157,202.93	302,191,771.44
210102	Нэмэгдэл	106,164,798.44	248,506,654.63
210104	Урамшуулал	8,394,723.00	10,073,100.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2,626,058.63	28,219,314.36
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	45,768,420.19	74,547,589.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,052,730.19	50,856,816.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,703,397.00	5,992,841.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,034,954.00	2,996,397.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	731,832.00	2,940,302.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,245,507.00	11,761,233.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	43,602,680.13	49,208,214.09
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,730,939.13	6,689,654.09
210302	Түлш, халаалт	36,291,241.00	41,018,560.00
210303	Цэвэр, бохир ус	580,500.00	1,500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,615,000.00	37,980,390.00
210401	Бичиг хэрэг	2,000,000.00	2,670,340.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16,015,000.00	26,292,710.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,600,000.00	3,817,340.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,000,000.00	5,200,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,372,400.00	10,059,400.00
210601	Багаж техник, хэрэгсэл	00.00	59,400.00
210604	Урсгал засвар	2,372,400.00	10,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,422,000.00	9,640,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,422,000.00	9,640,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,650,000.00	17,538,159.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,300,000.00	7,521,409.00

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	420,000.00	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	400,000.00	447,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	228,000.00	450,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	302,000.00	349,450.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	7,350,000.00
210807	Газрын төлбөр	00.00	700,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,277,681.00	92,043,412.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,277,681.00	92,043,412.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	42,762,763.68	108,961,494.03
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	11,881,300.00	87,873,180.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	00.00	6,608,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	11,881,300.00	60,673,900.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	00.00	20,591,280.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	30,881,463.68	21,088,314.03
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	30,881,463.68	21,088,314.03
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	155,331,450.55	76,835,520.45
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	150,989,400.00	81,177,571.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	150,989,400.00	81,177,571.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	150,989,400.00	81,177,571.00
220001	Барилга байгууламж	50,000,000.00	25,002,571.00
222001	Тоног төхөөрөмж	57,000,000.00	00.00
223001	Бусад хөрөнгө	43,989,400.00	33,400,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	00.00	22,775,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-150,989,400.00	-81,177,571.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	4,342,050.55
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	4,342,050.55	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,432,075.46	310,946,237.67	925,056,386.35
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	57,412.95	57,412.95
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	365,678,073.22	248,432,075.46	311,003,650.62	925,113,799.30
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-57,413.50	0	-57,413.50
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	79,410,409.46	79,410,409.46
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,374,661.96	390,414,060.08	1,004,466,795.26
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,374,661.96	390,414,060.08	1,004,466,795.26
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	342,752.07	342,752.07
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	365,678,073.22	248,374,661.96	390,756,812.15	1,004,809,547.33
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-342,752.07	0	-342,752.07
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	722,175,570.37	722,175,570.37
20	2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	365,678,073.22	248,031,909.89	1,112,932,382.52	1,726,642,365.63

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	856,506,800.00	847,279,497.07
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	818,206,800.00	812,279,497.07
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	749,924,900.00	744,997,597.07
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	529,345,100.00	522,557,802.43
210101	Үндсэн цалин	277,546,300.00	302,191,771.44
210102	Нэмэгдэл	182,092,200.00	182,073,616.63
210104	Урамшуулал	16,894,000.00	10,073,100.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	52,812,600.00	28,219,314.36
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	66,605,600.00	66,605,600.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	45,291,800.00	45,291,800.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,328,500.00	5,328,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,664,200.00	2,664,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,664,200.00	2,664,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,656,900.00	10,656,900.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	50,500,000.00	49,208,214.09
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,000,000.00	7,127,102.10
210302	Түлш, халаалт	41,000,000.00	40,581,111.99
210303	Цэвэр, бохир ус	1,500,000.00	1,500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	33,540,000.00	32,787,780.00
210401	Бичиг хэрэг	2,600,000.00	2,670,340.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,600,000.00	21,100,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,140,000.00	3,817,340.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,200,000.00	5,200,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,500,000.00	12,479,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,500,000.00	2,479,400.00
210604	Урсгал засвар	10,000,000.00	10,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,380,000.00	9,130,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,380,000.00	9,130,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18,553,000.00	18,436,750.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	8,515,000.00	8,420,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	720,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	468,000.00	447,300.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	450,000.00	450,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	350,000.00	349,450.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,350,000.00	7,350,000.00
210807	Газрын төлбөр	700,000.00	700,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,501,200.00	33,792,050.55
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,501,200.00	33,792,050.55
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	68,281,900.00	67,281,900.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	68,281,900.00	67,281,900.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,608,000.00	6,608,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	60,673,900.00	60,673,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	38,300,000.00	35,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	38,300,000.00	35,000,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	856,506,800.00	842,937,446.52
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	818,206,800.00	842,937,446.52
320001	Орон нутгийн төсвөөс	818,206,800.00	842,937,446.52
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	38,300,000.00	0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	38,300,000.00	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	4,342,050.55
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	45	45
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1
610001	Төсвийн байгууллага	1	1
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	22	22
620001	Удирдах ажилтан	5	5
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	8	8
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5
620004	Гэрээт ажилтан	4	4
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	22	22
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9	9
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	5	5
650010	Гэрээт ажилтан	4	4
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	4	4

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	97,375,928.00	185,295,648.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	97,375,928.00	185,295,648.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	73,399,009.00	160,527,458.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	36,319,383.00	66,433,038.00
210101	Үндсэн цалин	11,873,001.21	-
210102	Нэмэгдэл	23,807,581.79	66,433,038.00
210104	Урамшуулал	638,800.00	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	4,441,945.00	7,941,989.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,087,155.00	5,565,016.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	363,197.00	664,341.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	362,754.00	332,197.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	63,732.00	276,102.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	565,107.00	1,104,333.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	75,000.00	5,192,610.00
210402	Тээвэр, шатахуун	75,000.00	5,192,610.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	510,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	510,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	535,000.00	601,409.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	535,000.00	601,409.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,027,681.00	79,848,412.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,027,681.00	79,848,412.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	20,591,280.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	20,591,280.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	-	20,591,280.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	23,976,919.00	4,176,910.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,976,919.00	4,176,910.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	50,000,000.00	25,002,571.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	50,000,000.00	25,002,571.00
220001	Барилга байгууламж	50,000,000.00	25,002,571.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	147,375,928.00	210,298,219.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	147,375,928.00	210,298,219.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	95,668,917.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	141,815,249.00	98,941,892.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,560,679.00	15,687,410.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 378,500.5 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд:

Залруулсан алдаа:

1. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны хүрээнд бий болсон орлогыг 63,006.3 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан.
2. Үр дүнгийн тайланд урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилтийг 86,850.4 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан.
3. Санхүүгийн байдлын тайланд 129,224.0 мянган төгрөгийн газар шинээр бүртгэж тайлагнаагүй байна.
4. Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд төвлөрүүлэх шилжүүлэг 12,569.4 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан.
5. Мөнгөн гүйлгээний тайланд урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилтийг 86,850.4 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Залруулагдаагүй нийт 11,554.0 мянган төгрөгийн зөрчлөөс 4,554.0 мянган төгрөгийн материаллаг, 7,000.0 мянган төгрөгийн материаллаг бус зөрчил нь урьдчилан тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 5,729.6 мянган төгрөгөөр бага тул “**Өөрчлөлтгүй**” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 11,554.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс 4,554.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага өгч, 1 зөвлөмж хүргүүлээ.

Залруулаагүй алдаа:

3.1 Албан шаардлага

1. Тайлант онд сумын аварга шалгаруулах болон хөгжлийн зүг залуус тэмцээнүүдэд нийт 4,554.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэж заасныг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1.6-д “Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан” гэж заасныг үндэслэн албан шаардлага өгөв.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Биет бус хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Илрүүлэлт:

Ухаалаг засаглал НҮТББ-аас 7,000.0 мянган төгрөгийн төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн программ худалдаж авсныг биет бус хөрөнгөнд бүртгэж аваагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д “Хариуцлагатай байх”, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ” 8 энэ хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

ТАХ-ын гүйцэтгэлийн программыг орлогод авч, цаашид ашиглалтыг сайжруулахад анхаарах.

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2025 оны 03 дугаар сарын 25-ны дотор, биелэлтийг 2025 оны 06 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт тус тус ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Тайлалалтай холбоотой алдаа	5	378,500.5	2	192,230.3	3	186,270.2	5	378,500.5				
Дүн	5	378,500.50	2	192,230.3	3	186,270.2	5	378,500.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Сумын аварга шалгаруулах болон хөгжлийн зүг залуус тэмцээнүүдэд зардал гаргасан байна.	1	4,554.00			1	4,554.00		
Ухаалаг засаглал НҮТББ-аас төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн программ худалдаж авсныг биет бус хөрөнгөнд бүртгээгүй байна.	1	7,000.00					1	7,000.00
Дүн	2	11,554.00			1	4,554.00	1	7,000.00

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс тагласан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn